

FIȘA DISCIPLINEI

Introducere în Antropologie

Anul universitar 2025 - 2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Facultatea de Sociologie și Asistență Socială
1.3. Departamentul	Sociologie
1.4. Domeniul de studii	Sociologie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Sociologie / Licențiat în Sociologie
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Introducere în Antropologie			Codul disciplinei	ALR1103		
2.2. Titularul activităților de curs	Gabriel Troc, Conferențiar Dr.						
2.3. Titularul activităților de seminar	Andreea Pascu, Drd.						
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	DD/OB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					34
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat (consiliere profesională)					2
Examinări					2
Alte activități					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				70	
3.8. Total ore pe semestru				126	
3.9. Numărul de credite				5	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sala de curs, proiector, pc, tablă, platforma Microsoft Teams
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Sala de curs, proiector, pc, tablă, platforma Microsoft Teams

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale/esențiale	<p>Proiectarea și realizarea de cercetări sociologice (culegere, prelucrare și analiză de date sociale) în organizații și comunități, cercetări culturale, studii de piață etc</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utilizarea adecvată a perspectivei antropologice, a eticii și practicii specifice disciplinei - Elaborarea studiilor antropologice - Culegerea și prelucrarea de date etnografice - Redactarea și comunicarea studiilor și ideilor antropologice unor audiențe diverse
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> - Aplicarea strategiilor de muncă riguroasă, eficientă, de punctualitate și răspundere personală față de rezultat, pe baza principiilor, normelor și a valorilor codului de etică profesională. - Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup a capacităților empatice de comunicare interpersonală și de asumare de roluri specifice în cadrul muncii în echipă. - Utilizarea eficientă a surselor informaționale și a resurselor de comunicare și formare profesională asistată (portaluri Internet, aplicații software de specialitate, baze de date, cursuri on line etc.) atât în limba română, cât și într-o limbă de circulație internațională. - Utilizarea unei limbi de circulație internațională pentru studiul bibliografiei, redactarea textelor științifice și prezentarea rezultatelor unui public internațional.

6.2. Rezultatele învățării

Cunoștințe	<ul style="list-style-type: none"> - Studentul/Absolventul formulează și descrie concepte, teorii și paradigme utilizate în cercetarea socială, la nivelul indivizilor, grupurilor, organizațiilor, și instituțiilor, precum și analizează relațiile dintre acestea și metodologiile aplicate în studierea structurii, proceselor și dinamicii sociale. - Studentul/Absolventul definește, clasifică și alege metodele, tehnicile și procedeele utilizate în cercetarea și soluționarea problemelor sociale. - Studentul/Absolventul înțelege și analizează structurile sociale, mecanismele de stratificare și inegalitățile sociale, precum și relația dintre structură socială și acțiune individuală. - Studentul/Absolventul cunoaște și analizează procesele de schimbare socială, modernizare, globalizare și transformare instituțională, în contexte naționale și internaționale.
Aptitudini	<ul style="list-style-type: none"> - Studentul/Absolventul identifică metode, tehnici, procedee și instrumente adecvate pentru cercetarea fenomenelor sociale și culegerea datelor empirice. - Studentul/Absolventul elaborează modele inovative de cercetare a fenomenelor și proceselor sociale în grupuri, organizații și comunități, prin utilizarea metodologiilor consacrate. - Studentul/Absolventul utilizează aplicații și programe informatice specializate pentru a rezolva probleme specifice administrării bazelor de date care conțin indicatori socioeconomici și culturali. - Studentul/Absolventul identifică particularitățile comunicării în context social, elaborează și implementează strategii de comunicare pentru grupuri, organizații și comunități. - Studentul/Absolventul elaborează, analizează și evaluează strategii și procese de comunicare socială în grupuri, comunități și organizații, inclusiv pentru evaluarea și formarea resurselor umane. - Studentul/Absolventul setează și implementează diferite strategii metodologice de diagnoză privind dinamica socio-culturală. - Studentul/Absolventul elaborează proiecte și intervenții în comunitate sau în organizații care promovează implicarea socială și dezvoltarea sustenabilă, în conformitate cu nevoile identificate.

Responsabilități și autonomie	<ul style="list-style-type: none"> - Studentul/Absolventul analizează datele empirice și evaluează critic și constructiv demersurile de cercetare socioculturală. - Studentul/Absolventul construiește și evaluează indicatori sociali relevanți pentru cercetările sociale și culturale. - Studentul/Absolventul evaluează critic explicațiile sociologice ale fenomenelor sociale, asumând limitele metodologice și teoretice ale analizelor realizate și impactul acestora în dezbateră publică. - Studentul/Absolventul interpretează și utilizează responsabil rezultatele cercetării sociologice în contexte academice și de dezbateră publică.
--------------------------------------	---

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cursul își propune să îi familiarizeze pe studenți cu problematica generală a antropologiei, cu metodologia ei specifică și cu principalele ei teme și concepte. De asemenea își propune să clarifice pentru cursanți care este locul antropologiei în raport cu alte științe sociale și care este semnificația studierii acestei discipline în contextul curricular al facultății și în raport cu datele generale ale societății contemporane.
7.2 Obiectivele specifice	<p>Principalul obiectiv al cursului este acela de a le furniza studenților termenii de bază din antropologie care, odată asimilați, le vor permite să înțeleagă – în cadrul altor cursuri urmate pe parcursul studiilor de licență - texte cu conținut etnografic și să accedă la înțelegerea teoriilor și paradigmatelor din antropologie și din domeniul studiilor culturale. Între obiectivele secundare se numără clarificarea semnificațiilor “diferenței culturale” și a utilizării acesteia în discursurile contemporane, precum și localizarea societății românești și europene de azi în raport cu alte societăți moderne contemporane și cu societățile premoderne ori arhaice.</p> <p>De asemenea cursul își propune să imprime o direcție de gândire orientată către valorile respectării diferenței culturale, etnice, rasiale și să dezvolte o sensibilitate pentru problemele cu care se confruntă diverse grupuri marginale din societățile moderne precum și diverse grupuri și societăți din țările fostelor colonii europene. Seminarul are rolul de a ilustra prin texte relevante tematica cursurilor și de a completa această tematică prin discutarea unor texte care deschid câmpul de cunoaștere către problematici atinse în trecut la curs (cum ar fi problematica gender, antropologia “acasă”, antropologia postsocialismului etc.).</p>

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
<p>1. Prezentare generală a antropologiei ca știință</p> <p>Teme: Începuturile antropologiei: antropologia ca știință generală a omului. Antropologia modernă și subramurile ei. Tradiții disciplinare de studiere a culturii și societății. Legăturile antropologiei cu alte științe sociale și umane.</p> <p>Termeni și concepte: antropologie filosofică, antropologie fizică, antropologie lingvistică, antropologiei socio-culturală, etnologie, etnografie, antropologie aplicată</p>	prelegerea	
<p>2. Perspectiva antropologiei socio-culturale</p> <p>Teme: Obiectul clasic al antropologiei socio-culturale și transformările acestuia. “Celălalt” înțeles prin diferența culturală. Cercetarea de teren în antropologie și specificul ei metodologic.</p>	prelegerea	

<p>Cercetarea antropologică între “antropologia din fotoliu” și antropologia “întoarsă acasă”.</p> <p>Termeni și concepte: identitate/alteritate, “primitiv”, indigen, arhaic, cercetare de teren, cercetare de comunitate, observație participativă, emic/etic, “lentila” antropologică, “studying-up”/”studying down”, perspectiva holistă</p>		
<p>3. Sensuri ale “culturii” în antropologie</p> <p>Teme: Sensuri generale ale “culturii”: cultură și identitate colectivă; cultura “înaltă” versus cultură “de mase/pop”; opoziția istorică între “cultură” și “civilizație”; cultură și natură. Definiții clasice ale “culturii” în antropologie. Relativismul cultural ca dominantă a perspectivei antropologice asupra Celuilalt.</p> <p>Termeni și concepte: simbol, sistem simbolic, valori, norme, comportamente, paternuri culturale, enculturație, integrare, etnocentrism, relativism cultural, difuziune/aculturație, adaptare, subcultură, naționalism, rasism, etnicitate</p>	prelegerea	
<p>4. Începuturile culturii umane. Elemente de antropologie fizică</p> <p>Teme: Evoluția prin adaptare: adaptarea anatomică; adaptarea prin comportament. Omul comparat cu celelalte primat. Strămoșii omului: primii hominizi: homo habilis, homo erectus, homo sapiens arhaic. Oamenii paleoliticului superior. Evoluție generală și evoluție specifică. Evoluție uniliniară versus evoluție multiliniară, convergentă și specifică. Strategii de adaptare: vânatul și culesul; horticultura; agricultura; păstoritul. Forme culturale specifice strategiilor adaptative. Adaptare culturală și tehnologii materiale.</p> <p>Termeni și concepte: paleontologie, evoluție, mutație, ordinul primatelor, selecția naturală, hominid, australopitec, genetica populațiilor, proces adaptativ, bandă/hoardă/trib/, ecosistem, arie culturală, tip cultural, ecologie culturală, “deșelenește și arde”, nomad/sedentar</p>	prelegerea	
<p>5. Limbaj și comunicare</p> <p>Teme: Natura și structura limbajului. Fonologia, morfologia și sintaxa. Sistemul gestual-apelativ. Legătura dintre limbaj, gândire și cultură. Elemente de lingvistică istorică.</p> <p>Termeni și concepte: limbă, limbaj, simbol, semn, semnal, fonem, morfem, kinetică, paralimbaj, dialect, jargon, argou, familie de limbi</p>	prelegerea	
<p>6. Sexualitate, căsătorie, familie</p> <p>Teme: Controlul relațiilor sexuale în societățile arhaice. Tabuul incestului și explicația acestuia.</p>	prelegerea	

<p>Endogamie și exogamie. Sistemul de schimb generalizat. Forme de căsătorie.</p> <p>Termeni și concepte: exogamie, endogamie, leviratul, monogamie, poliginie, poliandrie, monogamie serială, căsătorie între veri încrucișată matrilateral, primogenitură, prețul miresei, dota</p>		
<p>7. Rudenie și descendență</p> <p>Grupuri formate pe baza relațiilor de rudenie: lineajul, clanul, fratria, moietia, înrudirea. Rudenia reală și rudenia fictivă. Forme de descendență: patrilinială, matrilinială, cognatică, dublă, ambilineală, paralelă, intersectată. Limbajul relațiilor de rudenie. Arbori genealogici.</p> <p>Termeni și concepte: consanguinitate, afinitate, grupuri corporatise, ego (genealogic), familie nucleară, familie extinsă, genitor, "calculul" rudeniei, taxonomie nativă</p>	<p>prelegerea, proiecție film, dialogul tematizat</p>	
<p>8. Forme de organizare politică ale populațiilor arhaice</p> <p>Teme: Tipuri de organizare socio-politică: banda, tribul, șefia, statul. Organizarea pe grupuri de descendență. Stratificare și forme de conducere. Conflictul intertribale și rezolvarea lor. Organizarea pe segmente lineajiere. Sisteme politice: necentralizate, centralizate, statale. Sisteme de status în șeferii și state. Forme de control social.</p> <p>Termeni și concepte: grup de descendență, lineaj, totem, big man, statut dobândit, statut asignat, stat arhaic, putere, prestigiu, rol, stratificare, subordonare</p>	<p>prelegerea</p>	
<p>9. Producție și tehnologie</p> <p>Teme: Evoluția formelor de schimb (producție energetică) dintre om și natură: vânatul și culesul, horticultura, agricultura, păstoritul, exploatarea industrială. Domesticirea animalelor și cultivarea plantelor. Difuziunea agriculturii. Teorii ale schimbului om-mediului: determinismul ecologic-cultural; teoria sistemelor de producție. Transformarea umană a ecosistemelor și consecințele ei.</p> <p>Termeni și concepte: ecologie, ecosistem, capacitate de susținere a unui ecosistem; regula diminuării productivității unui ecosistem; sistem de producție; tehnologie; vânător-culegător; țăran; proletar; capitalist</p>	<p>prelegerea</p>	
<p>10. Sistemul economic</p> <p>Teme: Producție, distribuție și schimb la populațiile preindustriale. Forme de proprietate și diviziune a muncii. Schimbul de reciprocitate și</p>	<p>prelegerea</p>	

<p>forme de redistribuție. Banii și schimbul bazat pe piață. Cercul Kula și potlachul.</p> <p>Termeni și concepte: mecanism de nivelare economică, reciprocitate: generalizată/echilibrată/ negativă, comerț tăcut, consum ostentativ, principiul pieței, economie informală</p>		
<p>11. Religia și supranaturalul Teme: Originile și funcțiile religiei. Puteri și ființe supranaturale. Religie, magie și vrajitorie. Tabuuri religioase și ecologie culturală.</p> <p>Termeni și concepte: animism, spirite ancestrale, sacru, mana, monoteism/politeism, ritual, ceremonie, mit, rit de trecere, rit de intensificare, tabuu, magie prin simpatie, magie prin contagiune, șamanism, divinație</p>	prelegerea	
<p>12. Studii de caz Vrăjitorie și oracole la <i>Azande</i> (Sudan); egalitarism și reciprocitate la <i>Ju/'hoansi</i> (Namibia/Botswana); șamanism și violență la <i>Yanomamö</i> (Brazilia/Venezuela).</p>	prelegerea, studiul de caz, analiza de text	
<p>13. Studii de caz Rudenie și segmentaritate la <i>Nuer și Dinka</i> (Sudan); organizare statală la <i>Zulu</i> (Africa de Sud); nomadism și pastoralism la <i>Basseri</i>(Iran).</p>	prelegerea, studiul de caz, analiza de text	
<p>14. Schimbarea culturală și modernizarea Teme: Forme și mecanisme de schimbare culturală: inovație, aculturație, difuziune, sincretism, cargo cult. Schimbarea forțată în condițiile colonialismului și modernizării. Reacții la schimbarea forțată. Modernizarea și lumea “nedezvoltată”/lumea a treia. Rolul antropologilor în procesele de schimbare culturală și dezvoltare.</p> <p>Termeni și concepte: inovație, difuziune/aculturație, sincretism, cargo cult, colonialism, intervenționism, proiecte de dezvoltare, “empowerment”, “advocacy”, integrare</p>	prelegerea	
<p>Bibliografie <u>Obligatorie (suport de curs):</u> Mihăilescu, Vintilă, <i>Antropologie. Cinci introduceri</i>, Polirom, Iasi, 2008 Mihu, Achim, <i>Antropologie culturală</i>, Dacia, 2002</p> <p><u>Suplimentară:</u> Bălășescu, Alexandru, <i>Paris elegant, Teheran incitant</i>, Curtea Veche, 2008 Gal, Susan, Gail Kligman, <i>Politicile de gen în perioada postsocialistă. Un eseu istoric comparativ</i>, Iași, Polirom, 2003 Géraud, Marie Odile et. al., <i>Noțiunile-cheie ale etnologiei. Analize și texte</i>, Iași, Polirom, 2001 Goody, Jack, <i>Familia europeană. O încercare de antropologie istorică</i>, Iași, Polirom, 2003 Levy-Strauss, C., 1978, <i>Antropologia structurală</i>, Ed. Politică, București Mihăilescu, Vintilă (coord.), <i>Vecini și vecinătăți în Transilvania</i>, Paideia, București, 2002 Morris, Desmond, <i>Maimuța goală</i>, Editura Art, 2008 Wolf, Eric, <i>Europa și populațiile fără istorie</i>, Editura Arc 2001 Wolf, Larry, <i>Inventarea Europei de Est</i>, Humanitas, 2000</p>		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Seminar introductiv		

Prezentarea detaliilor organizatorice, a scopului și metodelor seminarului precum și a modului de evaluare a activităților.		
2. Perspectiva antropologiei socio-culturale Se discută următoarele texte: Géraud, Marie Odile et. al. , <i>Noțiunile-cheie ale etnologiei. Analize și texte</i> , Iași, Polirom, 2001, pp. 11-25 Bălășescu, Alexandru , <i>Paris elegant, Teheran incitant</i> , Curtea Veche, 2008, pp.15-27	analiza de text, dialogul tematizat	
3. Sensuri ale "culturii" în antropologie Se discută textul: Géraud, Marie Odile et. al. , <i>Noțiunile-cheie ale etnologiei. Analize și texte</i> , Iași, Polirom, 2001, pp.89-113	analiza de text, dialogul tematizat	
4. Elemente de antropologie fizică Se discută textul: Desmond Morris , <i>Maimuța goală</i> , Editura Art, 2008, pp13-56	analiza de text, dialogul tematizat	
5. Limbaj și comunicare Se discută textul: Vintilă Mihăilescu , <i>Antropologie. Cinci introduceri</i> , Polirom, Iași, 2008, pp. 25-45	analiza de text, dialogul tematizat	
6. Rudenie și descendență Se discută textul: Goody, Jack , <i>Familia europeană. O încercare de antropologie istorică</i> , Iași, Polirom, 2003, pp. 145-204.	analiza de text, dialogul tematizat	
7. Sexualitate, căsătorie familie Se discută textul: Achim Mihu , <i>Antropologie culturală</i> , Dacia, pp. 298-320	analiza de text, dialogul tematizat	
8. Etnicitate Se discută textul: Pozsony, Ferenc , <i>Vecinatăți din Transilvania, în Vintilă Mihăilescu (coordonator), Vecini și vecinatăți în Transilvania</i> , Paideia, București, 2002, pp. 13-50	analiza de text, dialogul tematizat	
9. Producție și tehnologie / Sistemul economic Se discută textul: · Eric Wolf , <i>Europa și populațiile fără istorie</i> , Editura Arc 2001, pp. 22-71 · Eric Wolf , <i>Europa și populațiile fără istorie</i> , Editura Arc 2001, pp. 72-99	analiza de text, dialogul tematizat	
10. Recapitulare/Verificare parțială		
11. Religia și supranaturalul Se discută textul: Levy-Strauss, C. , 1978, <i>Antropologia structurală</i> , Ed. Politică, București, pp. 197-289	analiza de text, dialogul tematizat	

12. Tematică complementară: studii de gen Se discută textul: Gal, Susan; Gail Kligman, Politicile de gen în perioada postsocialistă. Un eseu istoric comparativ , Iași, Polirom, 2003, pp. 11-54. Silvia Federici – Caliban și Vrăjitoarea – Marea Vânătoare de Vrăjitoare din Europa, Ed. Hecate 2016 pp. 260-328	analiza de text, dialogul tematizat	
13. Tematică complementară: Schimbarea culturală și modernizarea Se discută textul: Larry Wolf, Inventarea Europei de Est , Humanitas, 2000, pp. 15-34	analiza de text, dialogul tematizat	
14. Recapitulare finală, comunicarea evaluării la seminar		
<p>Bibliografie <u>Obligatorie:</u> este menționată mai sus pentru fiecare întâlnire.</p> <p><u>Suplimentară:</u> Tateo, Giuseppe, Sub semnul crucii. Catedrala Mântuirii Neamului și construcția de biserici în România postsocialistă, Polirom, 2024 Ana, Daniela, Wine Is Our Bread. Labour and Value in Moldovan Winemaking, Berghahn Books, 2022 Graeber, David și Wengrow, David, Zorii tuturor lucrurilor. O nouă istorie a omenirii, Polirom, 2022 Ghodsee, Kristen, Second World, Second Sex, Socialist Women's Activism and Global Solidarity during the Cold War, Duke University Press, 2019 Engelke, Matthew, How to think like an Anthropologist, Princeton University Press, 2018 Herzog, Dagmar, Unlearning Eugenics. Sexuality, Reproduction and Disability in Post-Nazi Europe, University of Wisconsin Press, 2018</p>		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Fiind un curs introductiv, scopul acestuia este de a furniza cunoștințele și conceptele de bază, fundamentale de care studenții au nevoie pentru a înțelege conținuturile specializate ale cursurilor viitoare.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Însușirea corectă a conceptelor și înțelegerea relaționării acestora; însușirea conținuturilor specifice fiecărei teme.	Examen scris în sesiune	50%
10.5 Seminar/laborator	Lecturarea bibliografiei obligatorii; redactarea de note de lectură; participarea la discuții; implicarea în activități organizate pe grupuri	Prezența este obligatorie la cel puțin 8 seminarii. Nota la seminar este compusă din: • 60% - intervenții la seminar pe parcursul semestrului, pe baza textelor obligatorii și a grilelor de lectură. Participarea activă la discuții (reacții,	50%

		<p>Întrebări, comentarii pe baza textelor și a intervențiilor colegilor)</p> <ul style="list-style-type: none"> • 40% - o prezentare individuală/în echipă a unui text etnografic de pe blogul Antropedia. <p>Data prezentărilor va fi stabilită în cadrul seminarului.</p>	
--	--	--	--

10.6 Standard minim de performanță

- Minim nota 5 la seminar (+ prezența la minim 8 întâlniri de seminar pentru toți studenții care au acest curs ca Obligatoriu).
- Minim nota 5 la curs, obținută în examenul scris din sesiune

Studenții care **nu au promovat** seminarul pot participa la examenul scris din sesiune, iar dacă au obținut minim 5, nota li se păstrează pentru anul academic următor.

La fel, studenților care **au promovat** seminarul, dar nu au obținut minim 5 la examenul din sesiune, li se consideră nota de la seminar pentru anul academic următor.

Studenții care **nu au promovat** seminarul (sau nu au îndeplinit condițiile minime de prezență), trebuie să reia seminarul în anul academic următor.

Condițiile de mai sus se păstrează pentru toate sesiunile de restanțe și lichidare.

Plagiatul va fi sancționat conform reglementărilor universitare, inclusiv prin neacordarea punctajului pentru lucrarea plagiată.

Lecturile indicate în bibliografia pentru seminar pot suferi schimbări de-a lungul semestrului. Este responsabilitatea studentului să fie la curent cu toate modificările făcute, verificând săptămânal platformele cursului și seminarului.

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă							
								

Data completării:
10.09.2025

Semnătura titularului de curs

Gabriel Troc

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în departament:
11.09.2025

Semnătura directorului de departament

Ionuț Foldes